

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van de Stichting Peuterspeelgroep Blaricum (hierna ook genoemd: “de peuterspeelzaal”).

Onze kleinschalige organisatie heeft vanaf de oprichting in 1970 inmiddels al aan meerdere generaties Blaricumse peuters opvang geboden. Er zijn vriendschappen ontstaan, en herinneringen geboren.

De Stichting Peuterspeelgroep Blaricum voldoet aan de normen omtrent Veiligheid, Gezondheid, en Signalering Kindermishandeling, zoals vastgelegd in de “Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang”.

Spelenderwijs worden de kinderen voorbereid op een zo optimaal mogelijke start op de basisschool. We streven een hoogwaardige kwaliteit na, zonder hierbij het plezier in het spel uit het oog te verliezen.

Om deze kwaliteit te handhaven biedt dit pedagogisch beleidsplan kaders die richting geven aan ons pedagogisch handelen in de praktijk. Daarnaast maakt het ons handelen voor ouders en andere betrokkenen inzichtelijk en versterkt het mede onze professionaliteit.

Aangezien de concrete praktijk aan allerlei veranderingen en nieuwe inzichten onderhevig is, zal ook dit pedagogisch beleidsplan regelmatig en in overleg worden bijgesteld.

Met wij wordt in dit pedagogisch beleidsplan de pedagogisch medewerkers bedoeld. Wanneer we schrijven over het kind / de peuter bedoelen wij zowel jongens als meisjes. En wanneer we spreken over de ouders bedoelen we ook de verzorger(s) van het kind.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 Doelstelling, missie en visie.....	3
1.1 Doelstelling	3
1.2 Missie en visie	3
Hoofdstuk 2 Organisatie	3
2.1 Bestuur	3
2.2 Raad van Advies.....	4
2.3 Aanname beleid	4
2.4 Extra dagdelen.....	4
2.5 Pedagogisch medewerkers	4
2.6 Achterwachtregeling.....	5
2.7 Veiligheid en Gezondheid.....	5
Hoofdstuk 3 Verantwoorde dagopvang en pedagogische basisdoelen.....	5
3.1 Emotionele veiligheid	5
3.2 Persoonlijke competentie	6
3.3 Sociale competentie.....	6
3.4 Overdracht van normen en waarden	7
Hoofdstuk 4 Overige ontwikkeltaken.....	7
4.1 Motorische ontwikkeling	7
4.2 Zintuiglijke ontwikkeling.....	8
4.3 Taalontwikkeling	8
4.4 Verstandelijke ontwikkeling	9
4.5 Spel- en creatieve ontwikkeling	9
Hoofdstuk 5 De groepen	10
5.1 Samenstelling	10
5.2 Samenvoegen stamgroepen	10
5.3 Dagindeling.....	10
5.4 Zindelijkheid.....	11
5.5 Toezicht.....	11
5.6 Wen beleid	11
5.7 Feestelijke activiteiten	12
5.8 Verlaten van de stamgroep	12
5.9 Uitstapjes buiten de peuterspeelzaal	12
Hoofdstuk 6 Observeren, signaleren en rapportage	12
6.1 Mentor	12
6.2 Observatie en rapportage.....	13
6.3 Signalering.....	13
Hoofdstuk 7 De ouders	13

Hoofdstuk 1 Doelstelling, missie en visie

1.1 Doelstelling

Het doel van de Stichting Peuterspeelgroep Blaricum staat in de statuten als volgt omschreven: “Het doel van de Stichting is het bevorderen van de ontwikkeling van jonge kinderen door hen in groepsverband samen te brengen onder deskundige begeleiding”.

Toegesneden op de praktijksituatie wordt deze algemene doelstelling nader uitgewerkt. We doen dit door een onderscheid te maken in doelstellingen vooral gericht op peuters en doelstellingen gericht op de ouders.

1.2 Missie en visie

Wij willen kwalitatief goed peuterspeelzaalwerk bieden voor kinderen tussen de 2 en 4 jaar. Het is voor ons van belang dat iedere peuter de mogelijkheid krijgt zich in eigen tempo zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Dit in een omgeving waarin het kind zich veilig en gerespecteerd voelt.

Door in de voorschoolse fase kinderen te laten kennismaken met samenspel en sociale interactie met leeftijdsgenootjes beogen we de overstap naar de basisschool gemakkelijker te maken.

Het stimuleren van de diverse ontwikkelingsgebieden en van zelfstandigheid en zelfredzaamheid behoren tot onze kerntaken. Door voorbeeldgedrag van zowel de pedagogisch medewerkers als de andere peuters leren kinderen stapje voor stapje meer dingen zelfstandig te doen. Dit geldt zowel voor praktische zaken, zoals zelf je jas aan doen of zelf iets pakken/opruimen, als voor sociaal-emotionele zaken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het zelf oplossen van kleine ruzietjes op een acceptabele manier, of leren je doel te bereiken door je mond te gebruiken en niet je handen.

Om dit zo optimaal mogelijk te kunnen realiseren hechten wij veel waarde aan een goede vertrouwensband tussen peuter en pedagogisch medewerkers en aan een heldere communicatie met de ouders.

Hoofdstuk 2 Organisatie

2.1 Bestuur

De peuterspeelzaal wordt geleid door een vrijwilligersbestuur, gevormd vanuit de oudergroepering. De ouders worden op basis van hun kwaliteiten en interesses uitgenodigd om zitting te nemen in het bestuur. Er zijn maximaal 5 leden (voorzitter, secretaris, personeelszaken, planning, en financiën). Overleg vindt zowel intern als extern plaats, bijvoorbeeld met de gemeente, medegebruikers van het scholencomplex en collega's van andere kinderopvangorganisaties.

2.2 Raad van Advies

De peuterspeelzaal heeft een onafhankelijke Raad van Advies, waarin zitting hebben: een consultatiebureau arts, een kinderfysiotherapeute, een pedagoog, en een jurist. Indien gewenst kan door het bestuur en/of de pedagogisch medewerkers een beroep worden gedaan op de deskundigheid van de Raad van Advies.

2.3 Aanneame beleid

In principe kan ieder kind vanaf 2 jaar op de peuterspeelzaal worden geplaatst. Zijn alle groepen van de peuterspeelzaal bezet, dan wordt de aangemelde peuter op een wachtlijst geplaatst. Behoudens medische en sociale indicaties bepaalt de plaats op de wachtlijst de volgorde van plaatsing. Uitzonderingen kunnen worden gemaakt in overleg met het bestuur. Bij verschil van mening beslist de Raad van Advies. In het algemeen zal plaatsing bij voorrang op medische en/of sociale indicatie slechts geschieden wanneer door huisarts, specialist, of maatschappelijk werker een verzoek hiertoe schriftelijk wordt ondersteund. De sociale of medische indicatie kan zowel het kind als de ouders betreffen. Hiermee dient door het bestuur en de pedagogisch medewerkers vertrouwelijk te worden omgegaan.

2.4 Extra dagdelen

Incidenteel is het mogelijk een extra ochtend en/of middag af te nemen. Dit kan alleen wanneer er voor die dag minder dan 16 kinderen staan ingeroosterd. Het gaat dus niet om een ruildag, of om ziekte/vakantie van een ingeroosterd kind. Extra opvang in de ochtend is uitsluitend mogelijk in de eigen stamgroep om de continuïteit voor het kind te waarborgen. Extra opvang in de middag staat uitsluitend open voor kinderen die geen slaapje meer doen tussen de middag.

2.5 Pedagogisch medewerkers

De peuterspeelzaal kent een niet-hiërarchische structuur. Elke peutergroep wordt per ochtend begeleid door 2 pedagogisch medewerkers. Zij zijn in belangrijke mate verantwoordelijk voor de kwaliteit van de peuterspeelzaal. In onze peuterspeelzaal wordt niet gewerkt met stagiaires en/of vrijwilligers.

Alle pedagogisch medewerkers hebben een kindgerichte opleiding gevolgd. Door middel van opleiding, vakliteratuur, thema-avonden en zo mogelijk jaarlijkse bijscholing blijven zij voldoende op de hoogte van de reguliere ontwikkeling van peuters. Onderlinge kennisoverdracht vindt plaats tijdens de diverse overlegsituaties, zowel tussen pedagogisch medewerkers onderling als met het bestuur en tijdens incidentele intervisie. De peuterspeelzaal beschikt over een opleidingsplan voor de pedagogisch medewerkers. Bij het vermoeden van ontwikkelingsproblemen kan een beroep worden gedaan op deskundigen, bijvoorbeeld vanuit de Raad van Advies. De continuïteit van het pedagogisch klimaat wordt zoveel mogelijk gewaarborgd door met vaste pedagogisch medewerkers te werken. In geval van ziekte wordt er voor inval een beroep gedaan op een van de collega's, of op een gekwalificeerde invalkracht.

2.6 Achterwachtregeling

Wanneer er peuters in de peuterspeelzaal aanwezig zijn, zijn er per groep altijd 2 pedagogisch medewerkers aanwezig. Omdat de peuterspeelzaal is gevestigd binnen één gebouw met 2 basisscholen kan er, in geval van een calamiteit, altijd een beroep worden gedaan op een van de daar aangestelde en aanwezige volwassenen. Dit slechts ter overbrugging van de tijd die nodig is om tijdelijke vervanging te regelen. Wanneer beide basisscholen gesloten zijn, is ook de peuterspeelzaal dicht.

2.7 Veiligheid en Gezondheid

De peuterspeelzaal heeft een beleid Veiligheid en Gezondheid opgesteld waarin minimaal de volgende onderwerpen zijn opgenomen: het omgaan met (kleine) risico's, het vierogen principe en de achterwachtregeling. Aanvullend hierop hanteren wij het 'protocol vaccinaties en omgaan met ernstige infectieziekten PSG Blaricum'.

Per groep is altijd ten minste één pedagogisch medewerker aanwezig met een geldig diploma 'EHBO bij baby's en kinderen'. Binnen het scholencomplex zijn voldoende BHV'ers aanwezig. Wanneer beide basisscholen gesloten zijn, is ook de peuterspeelzaal gesloten.

Hoofdstuk 3 Verantwoorde dagopvang en pedagogische basisdoelen

Als Stichting Peuterspeelgroep Blaricum beogen wij het bieden van verantwoorde dagopvang. In het kader hiervan dragen wij er zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;

Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden, en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;

Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden; en

Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Hieronder volgt een verdere uitwerking van de vier pedagogische basisdoelen.

3.1 Emotionele veiligheid

Een ongedwongen scheiding tussen ouder en kind kan naar beiden positief werken. Daarnaast went het kind vast aan een situatie waarin het de afwezigheid van de ouder kan verdragen, hetgeen belangrijk is voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

De peuterspeelzaal beoogt een aanvulling te zijn op de thuissituatie. De ruimte moet zo ingericht zijn dat het jonge kind zich er thuis voelt. De peuter moet weten en voelen dat hij welkom is. Dit ontstaat door een gezellige, veilige en tot spelen uitnodigende inrichting maar ook door de rust en de sfeer die de pedagogisch medewerker weet te scheppen. Pas wanneer een kind zich veilig voelt zal het gaan spelen en zich verder ontwikkelen. De peuter wordt met respect behandeld en hij mag zichzelf zijn in al zijn emoties.

In de peuterspeelzaal is voldoende materiaal aanwezig om de peuter de kans te geven om zijn eigen emoties te verwerken. Daarnaast worden in de kring gesprekken gevoerd over zaken als; "ik moet naar de dokter", "oma is dood", "wij hebben een nieuwe baby", "verhuizen", etc. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van pop 'Puk' uit de methode 'Puk en Ko'.

Om het kind zich zo veilig mogelijk te laten voelen, vindt er iedere dag een zelfde dagritme plaats. Op die manier is de dag op de peuterspeelzaal herkenbaar en weet de peuter wat hem te wachten staat. Daarnaast gelden er duidelijke regels ten aanzien van het speelgoed, de ruimte, het omgaan met elkaar, waardoor het kind weet waar hij aan toe is. Er wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke continuïteit van de pedagogisch medewerkers; het aangaan van een vertrouwensband en het bieden van warmte en aandacht aan het individuele kind horen tot de kerntaken. Door regelmatig te komen, maakt het kind zich de wereld van de peuterspeelzaal sneller eigen.

3.2 Persoonlijke competentie

Op de peuterspeelzaal wordt de zelfstandigheid van het individuele kind zoveel mogelijk gestimuleerd. Wij vinden het belangrijk dat peuters zelf het initiatief nemen om te gaan spelen en zich zelfstandig of met andere kinderen samen bezig kunnen houden.

Door het initiatief van een kind te respecteren, wordt zijn zelfvertrouwen bevorderd, hetgeen weer een stimulans is om verder te spelen. De zelfgekozen bezigheden van de kinderen worden regelmatig afgewisseld met groepsactiviteiten (spelletjes, plak- en knipwerk, etc.). Daarnaast worden de peuters regelmatig betrokken bij de dagelijkse gang van zaken, zoals het meehelpen opruimen, fruit uitdelen en dergelijke.

3.3 Sociale competentie

Al spelend met verschillende kinderen leren de peuters de sociale interactie. Ze leren contact te maken, samen te spelen, samen plezier te maken, en emoties te beleven. Doordat veel aandacht wordt geschonken aan het zelfstandig handelen van de peuter leert hij zichzelf als individu te zien. De pedagogisch medewerkers ondersteunen hierbij zowel de groep als het individuele kind. Door voortdurend observeren van de situatie zal de pedagogisch medewerker steeds opnieuw een inschatting maken van de mate waarin begeleiding bij de sociale interactie gewenst is.

Sociale competentie is ook:

- Aandacht hebben voor elkaar;
- Leren delen;
- Leren op je beurt te wachten, je beurt te nemen;

- Elkaar troosten;
- Ervaren dat een andere volwassene dan de ouder eisen kan stellen en grenzen kan geven.

Waar een groep peuters bij elkaar is, ontstaan vanzelf contacten en gebeurt er dus iets op het terrein van de sociale ontwikkeling. Het kind wordt op de peuterspeelzaal niet alleen geconfronteerd met een groep andere kinderen maar ook met volwassenen. Ze knopen daar relaties mee aan en ervaren dat er soms andere omgangsregels gelden dan thuis.

Door allerlei activiteiten binnen de groep wordt het sociale contact verder gestimuleerd, zoals bij het samen in de kring zitten, het zelf iets vertellen, of het naar een ander luisteren. Binnen de verticale groepen leren de oudere kinderen rekening te houden met de jongsten, en ze te helpen. Ook samen zingen, groepswork maken, of buiten spelen zijn situaties waarin het kind spelenderwijs leert rekening te houden met de ander.

Door iets voor een ander te maken, bijvoorbeeld voor een zieke of jarige, wordt het sociale gevoel in het kind versterkt. Aanvankelijk spelen peuters langs en naast elkaar maar door het steeds terugkomen op de peuterspeelzaal en het samenzijn met de eigen groep gaan ze langzamerhand van individueel spel naar spelen met z'n tweetjes of in een groepje. Er ontstaan vriendschapsbanden.

3.4 Overdracht van normen en waarden

De pedagogisch medewerkers vervullen hierin een belangrijke taak. Zij hebben een voorbeeldfunctie in hoe je met elkaar omgaat, maar ook een sturende rol. Vriendelijk vragen in plaats van opdrachten geven, leren oogcontact te maken, dankjewel te zeggen, en zorg en aandacht te hebben voor elkaar komt niet alleen het individuele kind maar het hele groepsproces ten goede. Zo worden kinderen gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaardbare waarden en normen in onze samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Hoofdstuk 4 Overige ontwikkeltaken

Bij elk onderdeel worden de bijbehorende activiteiten aangegeven. Scheidingen tussen de verschillende gebieden en activiteiten zijn soms moeilijk te maken omdat veel met elkaar samenhangt. Om het geheel wat overzichtelijker te maken worden de verschillende ontwikkeltaken achtereenvolgens besproken.

Leidraad in het geheel is altijd dat de peuter in zo groot mogelijke vrijheid, in eigen tempo, en naar eigen interesse bezig kan zijn met zijn ontwikkeling en dat wij daar zo goed mogelijk op proberen aan te sluiten. In de peuterspeelzaal worden de diverse activiteiten aangeboden als een stimulans voor de evenwichtige ontplooiing van de peuter. Het gebruik en aanbod van spel en materiaal kunnen uitgebreider zijn dan thuis.

4.1 Motorische ontwikkeling

We onderscheiden hierbij *grove* en *fijne* motoriek. Met de laatste wordt onder andere de oog/handcoördinatie bedoeld en met grove motoriek het leren beheersen van beweging en

houding, het gericht gebruik maken van de spieren en het ontwikkelen van evenwichtsgevoel. Al spelend veroverd het kind de ruimte en komt daardoor in aanraking met hoogte, diepte, en afstand. Kortom: ontwikkeling van ruimtelijk inzicht, tijdsbesef, en lichaamsschema. Waarnemen en bewegen is de onderbouw van het denken. De zintuigen lokken uit tot beweging. Men spreekt hier van een sensomotorische ontwikkeling. Een peuter speelt bijvoorbeeld graag met een klimhuis en grote kussens. Ook glijden, sjouwen, bouwen, fietsen, kruipen, en schommelen zijn activiteiten die de grove motoriek bevorderen. De fijne motoriek kunnen we stimuleren door het aanbieden van materialen zoals kralen, puzzels, insteekspelletjes, kleurpotloden en dergelijke.

4.2 Zintuiglijke ontwikkeling

De peuter wordt gestimuleerd zijn zintuigen bewust te gebruiken, te leren waarnemen: horen, zien, tasten, proeven en ruiken.

Door de omgang met verschillende materialen leren de kinderen onderscheid te maken in het materiaal. Ze leren bijvoorbeeld hoe iets aanvoelt: hard of zacht. Zo voelt klei heel anders aan dan zand en je kunt met klei ook niet hetzelfde doen als met zand. Dit geldt ook voor andere materialen, zoals verf en water. Het werken met papier, dun of dik, het gewoon in stukken scheuren of opplakken ervan, het hanteren van blokken (lange, korte, dikke, of dunne), dit alles bevordert de zintuiglijke ontwikkeling.

Kinderen ontdekken ook dat alles een speciale geur heeft. Ze snuffelen graag aan nieuw materiaal en ontwikkelen vaak een voorkeur voor de geur van een bepaald materiaal.

Bij de ontwikkeling van het gehoor kan men gebruik maken van allerlei muziekinstrumenten, vaak gekoppeld aan een bepaald gevoel of onderwerp, een liedje of een verhaal. Spelenderwijs worden er liedjes aangeboden. Ook het verschil tussen hard en zacht komt op die manier aan de orde.

Verder zijn er nog werkjes waarbij het kind leert sorteren op vorm en kleur. Deze werkjes kunnen ook de tastzin ontwikkelen door er spelletjes mee te doen. Leg een paar voorwerpjes onder een doek en laat het kind al voelend het voorwerp benoemen.

4.3 Taalontwikkeling

Taal stelt kinderen in staat gemakkelijker contact te maken. Door iets te benoemen verdwijnt vaak de angst ervoor en wordt een begrip beter hanteerbaar.

Door gesprekjes, voorlezen en liedjes zingen leren de kinderen nieuwe woorden, juiste uitspraak en goede zinsopbouw, waardoor de spreekvaardigheid wordt gestimuleerd. In kringgesprekken zijn kinderen hier zelf actief mee bezig. Ze leren zich te uiten; daarnaast kunnen eventuele taal/spraak problemen worden gesignaleerd.

Nauw verbonden aan de taal is de intellectuele ontwikkeling. Het gaat er niet alleen om dat het kind de woorden en uitdrukkingen overneemt in de vorm van "napraten en nazeggen" maar het moet die taal gaan hanteren. Door zijn ervaringen met de taal krijgt deze inhoud voor het kind. Die ervaringen krijgt de peuter vooral door zijn spel. Alles wordt pratend en benoemend aangeboden. Hierbij is het van belang dat de taal correct wordt gebruikt. De ouder begrijpt het kind vaak direct, ook als het taalgebruik gebrekkig en de uitspraak niet

juist is. Op de peuterspeelzaal zal het kind vaak vanzelf beter gaan praten omdat het anders niet voldoende begrepen wordt. Zo wordt het kind gestimuleerd zich beter te uiten. Het leert in contacten met andere kinderen te communiceren door te praten, en niet door z'n lichaam te gebruiken (duwen, trekken, enz.).

Bij het vertellen van verhaaltjes, of bij het voorlezen van een boekje, zijn de pedagogisch medewerkers specifiek taalgericht bezig. Het kind hoort nieuwe woorden en uitdrukkingen. Voorwerpen kunnen worden getoond ter ondersteuning bij het leren van nieuwe woorden. Zowel de passieve als de actieve woordenschat wordt hierdoor uitgebreid.

Echt actief bezig is het kind bij het voeren van een gesprekje in de kring of tijdens het spel. Ook dan kan de pedagogisch medewerker stimuleren tot juist taalgebruik. Niet door te verbeteren, maar door op de juiste manier te herhalen.

4.4 Verstandelijke ontwikkeling

Hierbij gaat het, behalve om de taalontwikkeling, ook om zaken als: ordenen, ontdekken, problemen oplossen, herkennen en combineren. Door het bezig zijn met materialen leert het kind verbanden te leggen tussen zijn handelingen en de gevolgen daarvan.

Ook al wordt op de peuterspeelzaal nooit les gegeven, er is wel allerlei materiaal aanwezig dat er toe bijdraagt bovenstaand ontwikkelingsgebied te stimuleren. Het spelen met blokken brengt het kind in diverse situaties waarin het moet nadenken over de volgende stap die gemaakt moet worden. Aanvankelijk valt een toren van drie blokken steeds om, maar langzamerhand ontdekt het kind hoe het moet stapelen om een hoge toren te krijgen. Ook bijvoorbeeld Duplo en ander constructiespeelgoed bieden allerlei mogelijkheden om inzicht te krijgen in de constructie van een bouwwerk.

Verder zijn er spelletjes als lotto, gezelschapsspellen, en memory, er zijn sorteerspelletjes op vorm en kleur, puzzels in diverse moeilijkheidsgraad en ook het spelen met water en zand stimuleert de verstandelijke ontwikkeling. De pedagogisch medewerker begeleidt dit proces. Ze observeert, stimuleert en stuurt zo nodig bij.

4.5 Spel- en creatieve ontwikkeling

Het ontwikkelen van de creativiteit wordt onder andere gestimuleerd door het aanbieden van materialen als klei, zand, water en verf. Hierbij staat voor ons niet het resultaat voorop maar het stimuleren van de ontwikkeling.

Voor de kinderen is echter ook het resultaat heel belangrijk. Vol trots je knutsels mee naar huis nemen, de liedjes of versjes die je hebt geleerd laten horen, of je bouwwerk laten zien.

Ook het spelen met bijvoorbeeld blokken, poppen, auto's, of verkleedspullen, en rollenspel zijn een stimulans voor de creatieve ontwikkeling. Een grote kartonnen doos of een lap stof kunnen urenlang vermaak opleveren... Het kind leert spelenderwijs oplossingen te bedenken, en uitdagingen aan te gaan. Door het spelen vanuit fantasie, het doen alsof, krijgt het kind meer grip op de wereld om zich heen.

Hoofdstuk 5 De groepen

5.1 Samenstelling

De peuterspeelzaal groep bestaat uit ten hoogste 16 kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar die, gedurende één tot vijf ochtenden per week, de peuterspeelzaal bezoeken.

De peuterspeelzaal kent drie stamgroepen: Zon, Maan en Ster. De groepen Zon en Maan hebben betrekking op de ochtend, de groep Ster op de middag. De groep Ster is samengesteld uit pedagogisch medewerkers en peuters van de groepen Maan en Zon. 's Ochtends zijn er dus 2 groepen actief op de peuterspeelzaal en 's middags is er 1 groep actief. De groep Ster is vooralsnog alleen op maandag, dinsdag en donderdag geopend.

Elke groep wordt begeleid door 2 pedagogisch medewerkers. Iedere ochtendgroep beschikt over een gekoppelde speelruimte, en er is een gezamenlijke besloten buitenspeelruimte. De middaggroep wisselt wekelijks naar de ruimtes van de ochtendgroepen.

5.2 Samenvoegen stamgroepen

Op maandag, dinsdag en donderdag voegen de groep Zon en de groep Maan vanaf 12:15 uur samen. Deze samengestelde groep heeft als groepsnaam de groep Ster. Kinderen kunnen als gevolg van samenvoegen in maximaal twee verschillende stamgroep ruimtes worden opgevangen. Er wordt voldaan aan de BKR en in elk geval werkt er van beide groepen een vast gezicht op de groep. Ouders geven schriftelijk toestemming voor het opvangen van hun kind in groep Ster.

<i>Welke groepen voegen mogelijk samen</i>	<i>Wanneer</i>	<i>Welke groepsruimte</i>
Zon en Maan	Maandag, dinsdag en donderdag van 12:15-14:30 uur	Zon of Maan

5.3 Dagindeling

Tussen 8:30 en 8:45 uur worden de kinderen gebracht en kunnen de ouders even blijven koffiedrinken. Dit geeft de mogelijkheid contact te hebben met de pedagogisch medewerkers, en met andere ouders, en rustig afscheid te nemen van het kind. De peuters gaan hierna vrij spelen, of knutselen, individueel of in groepsverband. Halverwege de ochtend is het tijd voor een rustpauze. Aan tafel wordt brood of fruit gegeten en wat gedronken, en de peuters gaan naar de wc of worden verschoond. Vast terugkerende onderdelen zijn:

- samen praten in de kring
- liedjes zingen
- luisteren naar een verhaal
- kringspelletjes
- bewegingsspelletjes

Verder is er tijd voor gerichte activiteiten en met mooi weer buiten spelen, waarna de peuter weer wordt opgehaald. Het ritme van een zich steeds herhalende dagindeling is voor jonge kinderen van groot belang. Het geeft een vertrouwd en veilig gevoel te weten wat er gaat gebeuren. Het rustpunt halverwege de ochtend mag dan ook niet ontbreken. Tussen 12:00 en 12:15 uur worden de kinderen weer opgehaald, tenzij zij voor de middaggroep blijven.

Wanneer kinderen voor de middag blijven (vooralsnog alleen op de maandag, dinsdag of donderdag), eten zij tussen 12:15 en 12:45 uur een meegebrachte lunch, waarna het programma van de ochtend voortgezet wordt. De middaggroep bestaat enkel uit kinderen die geen slaapje meer doen tussen de middag. De meeste kinderen in de middaggroep zijn dan ook al 3 jaar oud. De peuters uit de middaggroep worden tussen 14:15 en 14:30 uur opgehaald.

De peuterspeelzaal is gesloten tijdens de schoolvakanties en wanneer beide scholen gesloten zijn wegens bijvoorbeeld een studiedag.

5.4 Zindelijkheid

Er wordt op de peuterspeelzaal geen zindelijkheidstraining gegeven. Wel wordt er aangesloten bij wat er in de thuissituatie aan ontwikkeling te zien is; verder kan het voorbeeld van andere kinderen stimulerend werken.

5.5 Toezicht

Wanneer in beide ruimten kinderen zijn, zal ook op beide plaatsen een pedagogisch medewerker aanwezig zijn. Is dit niet mogelijk, bijvoorbeeld tijdens het verschonen, dan vindt toezicht plaats vanuit de centrale plek tussen beide lokalen. Het buitenspelen vindt plaats op het besloten binnenplein. Doordat de beide parallelgroepen van dit plein gebruik maken, kunnen er altijd minimaal 2 pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Wij werken volgens het 'vier-ogen principe'.

Het tijdelijk verlaten van het gebouw, bijvoorbeeld bij een brandalarm, gebeurt in een rij waarbij de peuters met één hand een geleide-touw vasthouden. Zowel aan het begin als aan het eind van de lijn loopt een pedagogisch medewerker, herkenbaar aan een oranje veiligheidshesje. Uitstapjes buiten de peuterspeelzaal vinden alleen plaats onder verantwoording en begeleiding van de ouders.

5.6 Wen beleid

Doel is de peuter te laten wennen aan de voor hem onbekende omgeving. Daarom moet de kennismaking zorgvuldig worden voorbereid, ook door de ouders. Het eerste bezoek zal in overleg met de ouders meestal een gedeelte van de ochtend betreffen. Het kind moet de gelegenheid krijgen zich aan de nieuwe situatie aan te passen en het zal leren dat, als de ouder weg gaat, deze ook weer terug komt om hem op te halen. Wanneer een peuter begint met wennen kijken wij hoe het gaat en maken per situatie passende afspraken met de ouders. De pedagogisch medewerker introduceert het kind in de groep op een rustige manier, waardoor het kind zich snel vertrouwd zal voelen in zijn nieuwe omgeving.

Wij streven er naar om niet meer dan één kind op dezelfde dag voor de eerste keer te laten komen. Ook het wennen vlak voor een vakantie of tijdens een onrustige periode (zoals de sinterklaastijd) vinden we niet wenselijk.

5.7 Feestelijke activiteiten

Natuurlijk ligt het voor de hand dat er diverse activiteiten op de peuterspeelzaal gevierd en meegemaakt worden. Het samen beleven van feesten zoals sinterklaas, kerst, pasen, zomerfeest en verjaardagen geeft de peuters een speciale band met elkaar. Ook thema's zoals wisselende seizoenen (herfstwandeling), fotograaf, dierendag, voorleesontbijt, kunnen met de groep worden behandeld. Er worden speciale liedjes gezongen, verhalen verteld en geknutseld naar aanleiding van de thema's. Ook de keuze van het materiaal kan hierbij aangepast worden.

5.8 Verlaten van de stamgroep

Naast de vaste momenten die kinderen op hun eigen groep doorbrengen is er de mogelijkheid om buiten de stamgroep te spelen of een activiteit te doen. Kinderen verlaten hun stamgroep als zij:

- buiten spelen. Dit doen we met de gehele groep. Er gaat een pedagogisch medewerker mee met kinderen naar het toilet of om een kind te verschonen.
- in de speelruimte spelen. Er is een pedagogisch medewerker in deze ruimte als er kinderen spelen.
- zij verschoond worden of naar de wc gaan. Er gaat een pedagogisch medewerker mee met kinderen die oefenen met zindelijkheid.

Tijdens activiteitenmomenten is er de mogelijkheid om af te wijken van de BKR. De BKR klopt op dat moment altijd locatiebreed.

5.9 Uitstapjes buiten de peuterspeelzaal

Wanneer er met de peuters een uitstapje buiten de peuterspeelzaal wordt georganiseerd, zoals bijvoorbeeld tijdens het zomerfeest of de herfstwandeling, gebeurt dit alleen wanneer er per kind 1 begeleidende volwassene aanwezig is. Tijdens de jaarlijkse brandoefening zijn de peuters ook buiten de peuterspeelzaal. Ze gaan dan met een ontruimingskoord naar een gemarkeerde plek op het schoolplein, onder begeleiding van de eigen pedagogisch medewerkers.

Hoofdstuk 6 Observeren, signaleren en rapportage

6.1 Mentor

Aan elke peuter wordt een mentor toegewezen. Deze is het vaste aanspreekpunt voor de ouders. Bij het kennismakingsgesprek wordt aangegeven aan de ouders wie de mentor van het betreffende kind zal zijn.

Eventueel kan de mentor ook een rol vervullen in het contact met andere professionals. Door het dagelijks observeren van zowel de groep als de individuele peuters zien de pedagogisch

medewerkers de ontwikkeling van ieder kind en kunnen zij hier zo goed mogelijk bij aansluiten en waar nodig in bijsturen. Via mondelinge en/of schriftelijke overdracht houden de pedagogisch medewerkers elkaar op de hoogte zodat er zoveel mogelijk één lijn gevolgd wordt. Tijdens het brengen en halen kan er kort informatie worden uitgewisseld met de ouders, of kan er –indien wenselijk- een afspraak voor een gesprek worden gemaakt.

6.2 Observatie en rapportage

De ontwikkeling van de individuele peuter wordt middels een op twee momenten in te vullen observatielijst vastgelegd in een kinddossier (mits hiervoor toestemming is verleend door de ouders). De eerste observatie wordt gedaan één maand voor de derde verjaardag. Deze observatie is vooral bedoeld om voor de pedagogisch medewerkers inzichtelijk te maken hoe de verschillende ontwikkelingsgebieden verlopen, en wordt alleen met de ouders besproken wanneer daar aanleiding toe is. Uiteraard worden de ouders geregeld mondeling op de hoogte gehouden van het welbevinden van hun kind, en zal er zonodig frequenter contact zijn.

De tweede observatie vindt één maand voor de vierde verjaardag plaats, en wordt door de mentor met de ouders besproken. Zes weken nadat het kind vier jaar is geworden gaat het observatieformulier naar de basisschool leerkracht, mits de ouders hier schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Omdat onze peuters na hun vierde verjaardag doorstromen naar diverse verschillende basisscholen is er geen sprake van een doorlopende leerlijn.

6.3 Signalering

Wanneer er, door observatie of rapportage, een probleem wordt gesignaleerd, dan zullen de pedagogisch medewerkers dit eerst binnen het eigen team overleggen. Dit kan via de schriftelijke overdracht of tijdens het overleg van de pedagogisch medewerkers. Wordt hiertoe aanleiding gezien, dan wordt er door de mentor contact opgenomen met de ouders. Uiteraard kan het initiatief tot een gesprek ook bij de ouders vandaan komen. Een volgende stap kan variëren van een groepsinterventie tot het uitnodigen van een deskundige (bijvoorbeeld vanuit de Raad van Advies) voor een observatie. Deze observatie wordt geëvalueerd met de pedagogisch medewerkers en ouders waarna advies en mogelijk doorverwijzing volgt. Tevens wordt er een vervolgspraak met alle betrokkenen gemaakt.

Wanneer er een vermoeden bestaat van mishandeling of verwaarlozing zal er worden gehandeld volgens het Protocol Kindermishandeling, zoals dat op de peuterspeelzaal aanwezig is.

Op bovenstaande wordt door de GGD toezicht gehouden middels jaarlijkse controles.

Hoofdstuk 7 De ouders

De peuterspeelzaal biedt de ouders de mogelijkheid contacten te leggen met andere ouders en ervaringen uit te wisselen. Door informatie uit te wisselen met anderen kunnen er nieuwe inzichten ontstaan, die ook kunnen doorwerken in de thuissituatie. Het contact van de ouders met de pedagogisch medewerkers biedt de mogelijkheid eventuele opvoedingsmoeilijkheden

informeel bespreekbaar te maken. Er kan een afspraak voor een gesprek worden gemaakt, of er kan deskundige hulp geadviseerd worden.

Wanneer ouders een probleem ervaren waar niet in goed overleg met pedagogisch medewerkers, en vervolgens het bestuur, uit te komen is, kunnen zij zich wenden tot de Geschillencommissie. De Klachtenregeling is ter inzage op de peuterspeelzaal aanwezig. Naast de informatie die de ouders van de pedagogisch medewerkers ontvangen worden zij ook op de hoogte gehouden via de website, het informatieboekje en de digitale nieuwsbrief die enkele malen per jaar verschijnt. Jaarlijks wordt er bij voldoende belangstelling een thema avond georganiseerd waarbij, naast het scheppen van mogelijkheden tot onderling contact, ook onderwerpen als bijvoorbeeld opvoeding en peuterontwikkeling aan de orde worden gesteld.

Ouderparticipatie wordt zeer op prijs gesteld. Dit kan door zitting te nemen in de oudercommissie of het bestuur. Ook kan men actief zijn als hulp-ouder bij diverse festiviteiten. Voor zaken als bijvoorbeeld het schoonmaken en repareren van speelgoed, het onderhoud van de buitenspeelruimte en tuin, of de was kan door de pedagogisch medewerkers incidenteel een beroep worden gedaan op ouders.